

BPM_STAE: Koncepty a procedury - cvičení 10, kapitola 9

1. Krátce vysvětlete význam následujících termínů:

(a) Nulová hypotéza	(e) Oblast nepotvrzení
(b) Alternativní hypotéza	(f) Oblast zamítnutí
(c) Kritický bod (či body)	(g) Kritické obory
(d) Hladina významnosti	(h) Dva druhy chyb

2. Jaké jsou čtyři možné výsledky testu hypotézy? Ukažte tyto výsledky v tabulce a stručně popište chybu I. druhu a II. druhu.

3. Uvažujte $H_0 : \mu = 55$ versus $H_1 : \mu \neq 55$. Jaký typ chyby byste udělali, pokud by nulová hypotéza byla ve skutečnosti nepravdivá a nepodařilo se vám ji zamítnout? Jaký typ chyby byste udělali, pokud by nulová hypotéza byla ve skutečnosti pravdivá a zamítli byste ji?

4. Vysvětlete, jak závisí tvar kritického oboru na znaménku v alternativní hypotéze. Popište znaménka v nulové a alternativní hypotéze pro test s oboustrannou alternativou, test s levostrannou alternativou a test s pravostrannou alternativou.

5. Vysvětlete, který z následujících testů je test s oboustrannou, levostrannou nebo pravostrannou alternativou. Dále za předpokladu normálního rozdělení, zobrazte oblasti, kde lze nulovou hypotézu zamítnout či nepotvrdit.

- (a) $H_0 : \mu = 12$, $H_1 : \mu < 12$ (b) $H_0 : \mu \leq 85$, $H_1 : \mu > 85$ (c) $H_0 : \mu = 33$, $H_1 : \mu \neq 33$

6. Která ze dvou testových hypotéz (nulová a alternativní) je apriori předpokládána jako pravdivá?

7. Popište pět kroků testu hypotézy pomocí metody kritické hodnoty?

8. Co znamená hladina významnosti v testu hypotézy? Vysvětlete.

9. Je pravda, že když zamítnete nulovou hypotézu, tvrdíte, že je alternativní hypotéza pravdivá?

10. Jaký je rozdíl mezi kritickou hodnotou z a pozorovanou hodnotou z ?

11. Stručně vysvětlete postup používaný k výpočtu p-hodnoty pro test s oboustrannou a jednostrannou alternativou.

12. Najděte p-hodnotu pro následující hypotézy testu o střední hodnotě:

$$H_0 : \mu = 23, \quad H_1 : \mu \neq 23, \quad n = 50, \quad \bar{x} = 21.25, \quad \sigma = 5$$

$$H_0 : \mu = 15, \quad H_1 : \mu < 15, \quad n = 80, \quad \bar{x} = 13.25, \quad \sigma = 5.5$$

$$H_0 : \mu = 38, \quad H_1 : \mu > 38, \quad n = 35, \quad \bar{x} = 40.25, \quad \sigma = 7.2$$

13. Uvažujme $H_0 : \mu = 72$ versus $H_1 : \mu > 72$. Náhodný výběr z této populace měl $n = 16$ pozorování, průměr vzorku byl $\bar{x} = 75.2$. Dále z historie víme, že populace je normálně rozložena s $\sigma = 6$.

(a) Vypočtete p-hodnotu.

(b) S ohledem na p-hodnotu z části a), zamítnete nulovou hypotézu, pokud by byl test proveden na hladině významnosti $\alpha = 0.01$?

(c) S ohledem na p-hodnotu z části a), zamítnete nulovou hypotézu, pokud by byl test proveden na hladině významnosti $\alpha = 0.025$?

14. Uvažujte následující nulovou a alternativní hypotézu: $H_0 : \mu = 25$ versus $H_1 : \mu \neq 25$. Předpokládejme, že tento test provedete při $\alpha = 0.05$ a zamítnete nulovou hypotézu. Budete tvrdit, že rozdíl mezi hypotetickou hodnotou průměru populace a pozorovanou hodnotou průměru získanou ze vzorku je "statisticky významný" nebo že je tento rozdíl "statisticky nevýznamný"? Vysvětlete.